

בלק (417)

בהכרח בעלי מדרגות גבוהות ביראת שמים, על אף שאחת מהעצות לאדם להכניע את יצרו, היא להזכיר לו יום המיתה? (ברכות ה.) והשיב על פי יסוד זה של בלעם עם אתונו, שלמרות הנס הגלוי שניצב למול עיניו בפתיחת האתון, לא התעורר לחזור בו מעצתו הרעה, והמשיך בדרכו לקלל את ישראל. וביאר, שאדם שאינו מתבונן במה שרואה לנגד עיניו, נשאר באותה דרגה, ולא יצליח להתקדם בסולם העולה בית ה'.

ספר להתענג בתענוגים

תַּמַּת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל (כג. י)

אין כוונת בלעם באומרו "תַּמַּת נַפְשֵׁי", למות כמיתת הצדיקים שבישראל, כי מן הנמנע הוא שיגיע להשגה זו. אלא רצון בלעם היה כי בהגיעו ליום המיתה, ייטיב דרכיו ממעשיו הרעים ותועבותיו. כי הגם שהוא רשע שבאומות, ואתונו שהיתה לו סוכנת היא העדות של רשעתו, מ"מ התאוה והשתוקק שבשעת מיתה ישוב ויהיה ישר, ככשר האומות. סיבת הדבר, מכיון שבלעם הכיר את תכונותיו הרעות וידע כי הוא רע בתכלית הרע ונמנע ממנו עשות יושר. על כן ביקש דבר שיוכל להיות, היינו שבשעת דכדוכו של מוות יהיה ישר.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

וַיֵּרָא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשֹׁכְטָיו וכו'... (כד. ב)

ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה עלה בלבו שלא לקללם (רש"י)

אמרו חכמינו, אמר הקב"ה לישראל: "פתחו לי פתח כחודה של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם" היינו: אין פתחיהם מכוונים, שדורשים מהם פתח קטן ופותחים לפניהם פתח גדול. והרי דבר זה מוכיח כמה גדולה חשיבותם של ישראל לפני המקום. מה ענינו של המשל "כפתחו של אולם" דוקא? יש לומר, לפי שמצינו במשנה, שכל הפתחים שהיו בבית המקדש היו להם דלתות חוץ משל אולם, היינו שפתח האולם היה פתוח תמיד. אם יש שמץ של רצון באדם מישראל, פותחים לפניו פתח כזה שאינו ננעל עולמית.

ספר מעינה של תורה בשם "בוצינא דנהורא, ורבי מגור זצ"ל"

נֶאֱמַר שָׁמַע אֲמָרִי אֶל אֲשֶׁר מִחֻזָּה שְׂדֵי יַחֲזֶה נֶפֶל וְגִלּוֹי עֵינָיו (כד. ד)

בדרך כלל כשהאדם "על הסוס", כשהשעה משחקת לו, והוא מצליח והכל טוב, הוא אמנם אומר "בעזרת

וַיֵּרָא בֶּלֶק בֶּן צְפּוֹר (כב.ב)

ובבעל הטורים שראה שעמדה לו חמה למשה רבינו ע"כ. ויש להתבונן מה ראה בנס זה טפי מכל הניסים שנעשו עד כאן. ונראה עפ"מ דאיתא (ברכות ז.א) דכוּחו של בלעם היה לכוון שעה שהקב"ה זועם בכל יום כדכתיב: "א-ל זועם בכל יום", ושעה זו היו כשחמה זורחת ומלכי מערב משתחווים לה ע"ש. וזהו שנתירא בלק כשראה שעמדה חמה למשה רבינו וחשש שמא יעמיד את החמה ושוב לא מצי בלעם לכוון את הרגע הזריחה ולקלל ישראל.

ספר "המאור שבתורה" בשם מהר"י מסאטמר

לֹא תֵאָדָר אֶת הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא (כב.ב)

ברש"י, אמר לו אם כן אברכם, אמר לו, אינם צריכים לברכתך כי ברוך הוא, בפשטות בלעם חפץ לברכם וה' לא נתן לו רשות, והדבר תמוה, וכי חפץ בלעם לברך את ישראל, הרי כל מגמתו היתה לקללם? ועוד, מדוע באמת לא נתן לו ה' לברכם, וכי מה תזיק להם ברכה נוספת? אלא דאיתא במדרש, מדוע היתה רבקה אמנו עקרה, כדי שלא יאמרו שבניה נולדו בזכות הברכה שבירך אותה לבן: "אחותנו את היי לאלפי רבבה". א"כ זה היתה כוונתו של בלעם, לברך אותם כדי להזיק להם, שכך לא תתקיים הברכה בכדי שלא יחשבו שהיא בזכותו. ועל זה השיב רש"י: אינם צריכים לברכתך, אל תחשוב שאם תברכם תזיק להם, כי אצל רבקה יכלו לחשוב שזהו מחמת ברכתו של לבן, לכן לא נתקיימה ברכתו, אבל עתה לאחר יציאת מצרים, כל ישראל מכובדים ועומדים, ואף אחד לא יחשוב שזה מחמת ברכתו של בלעם, אם כן לא יועיל לך מאומה אם תברכם.

ספר "שיח הפרשה"

וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֶתוֹן וכו'... (כב. כח)

כתב "רבינו בחיי", היה ראוי בלעם שיתמה בפלא הגדול הזה של דיבור האתון, ושירעש מן הנס המיוחד והמבהיל את כל ההולכים עמו בדרך, והיה לו לחשוב ולהתבונן, כי מאת ה' היתה זאת, לסכל עצתו ולהשיב חכמתו אחור, אבל מתוך אכזריותו ורוע טבעו, ומרוב חפצו ללכת לקח הענין בדרך תמות, ולכך השיב כאדם שמדבר עם חבירו כי התעללת בי. הקשה רבי ישראל סלנטר זצ"ל, הן ענינו הרואות שאנשים המתעסקים בקבורה, אינם

ה", כי הוא הרי בן תורה, אבל האמת הוא סומך על עזרת עצמו, ומתכוון לעשות דברים כפי שהוא עצמו ירצה, הוא לא באמת רואה את הקב"ה, לא מספיק חש ויודע שהכל מאת הבורא יתברך, ורק הבורא הוא עלת כל העלות וסיבת כל הסיבות. לעומת זאת, בעת צרה חלילה כשההצלחה מפנה עורף, וקשה ואי אפשר כבר... אז פתאום נזכר האדם שיש בורא לעולם, ורק הוא יכול להושיע. הדבר נרמז כאן בפסוק: "נאם הגבר", כשהוא "גבר", כשהכל מצליח לו והוא חש עוצמתי, אז "שתום העין" הוא שתום עין, אינו רואה את הקב"ה כלל, אבל "נופל", כשהוא נופל, ומודע לאזלת ידו ולחסר היכולת שלו, אז "גלוי עינים", פתאום עיניו פקוחות להבחין באמת, לראות שהקב"ה מנהיג את העולם והכל רק מאתו יתברך.

ספר "ומתוך האור"

מה טבו אהליך יעקב משכנתך? ישרא'ל (כד.ה)
מה טובו אהלך יעקב, אלו בתי מדרשות. משכנותיך ישראל, אלו בתי מדרשות. (מדרש לקח טוב). שאלו פעם את הנצי"ב מוולאזין, שהתגורר בסמוך לשיבה, כיצד יכול הוא להתגורר סמוך כל כך לשיבה, הרי בוקע משם רעש תמידי במשך כל שעות היום והלילה, וכי אין זה מפריע לחיים הפרטיים? ענה להם, שאצלו הישיבה היא כמו טחנת קמח, האם מפריע לבעל טחנת קמח לשמוע את קול אבני הריחים כשהם טוחנים? ההיפך הוא הנכון, קול הטחנה משרה עליו רוגע ושמחה. הרי אם לא ישמע את הריחים, ידע שהעסק בסכנה. וכל זמן ששומע שהכל עובד, יכול הוא להיות שליו. כך היא ההרגשה שלי כלפי הישיבה, כל זמן שאני שומע את קול התורה, אני יודע שה"עסק" עובד, ואני שרוי בשלווה וברגיעה. אמר רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, שאין לאדם לחשוב שעושה טוב לבורא העולם שעוזב את עיסוקיו ומגיע להתפלל, אלא אדרבא, וכמו דאמר דוד המלך (תהלים ה. ח): "ואני ברב חסדך אבוא ביתך". דוד המלך הודה לה' על רוב חסדו, על שזיכה אותו להגיע ולהתפלל בבית ה'.

ספר "להתענג בתענוגים"

ויצמד ישרא'ל לבעל פֶּעוֹר (כח.ג)

בגמרא (סהדרין סד.) מסופר כיצד היתה עבודת פֶּעוֹר, באופן המגונה ביותר, עד כדי כך שיהודי אחד קינה את פי הטבעת בחוטמו של בעל פֶּעוֹר, ושמחו וקלסו אותו משרתי הע"ז ואמרו: מעולם לא היה אדם שעבד אותו טוב כמוך! יש להתבונן, מה היתה כוונתם בעבודה זרה משונה זו, שככל שמבזים יותר מכבדים יותר, וככל

שמבזים יותר עובדים יותר טוב? אלא, ביאור הדברים אמר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, והוסיף שענין זה נמשך עד ימינו אנו, ואף שביטלו יצר הרע של עבודה זרה, הנה השקפה זו קיימת גם בזמננו. מהות עבודת פֶּעוֹר היתה פריצת כל הגדרים! אין לדעתם שום ערך שחייבים לכבדו ולהעריכו, ויותר מכך, המציאו אליל שכל עבודתו בביזוי, וכל כמה שמבזין אותו יותר, עובדים אותו יותר, וזה שקינח בחוטמו והגיע לשיא ביזוי הע"ז, הוא השיג את השיא של ע"ז! וכח שמיכתה? של ע"ז זו, שהכל הפקר לאדם ואינו גדור בשום גדר, ודאי שיש בזה כח משיכה גדול מאוד, ואנו רואים בימינו השקפה זו כובשת לב צעירי האומות, לפרוץ כל גדרי עולם ללא מעצור וללא בושה עצמית לעשות ככל אשר יעלה ברוחם.

ספר "אוצרות התורה"

הלכה: ברכת המוגמר: מוגמר הם גחלים שנותנים עליהם בשמים וכשנשרפים עולה העשן ואז מגיע ריחם הנעים, אם נתן עצי בשמים מברך בורא עצי בשמים, אם נתן עשבי בשמים מברך בורא עשבי בשמים ואם נתן מיני בשמים מברך בורא מיני בשמים. זמן הברכה משיעלה קיטור עשנו דזה נחשב עובר לעשייתן היות ותיכף ומיד מגיע הריח הנעים, אבל לא יברך קודם שיעלה קיטור העשן היות וההנאה רחוקה מהברכה, מיהו בדיעבד אינו חוזר ומברך ובתנאי

שלא הפסיק בדיבורו. ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: טפיחה, חיוך ומלה טובה הם הנוסחה לאחווה

ספר "שמחה"

חקירה: מעילה: מועלין רק בקודשי ישראל, או שאין מועלין בקודשי גוי (קובץ שיעורים ב"ב רצו, המידות לחקר הלכה ב- יג)

"ספר קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אריות שבחבורה: רב ידוע מפולין נזדמן ל'היכל' רפורמי בגרמניה, עמד הרב וסקר את האולם המפואר, במיוחד נשתהה מבטו על שני האריות החובקים את לוחות הברית שעל גבי ארון הקדוש. שאלוהו בני לויתו: מה מיוחד מצא בשני אריות אלה? השיב הרב ואמר: אריות אלה הם היחידים שמחזיקים כאן בעשרת הדיברות.

ספר "חזו וחלק" חלק א'

שבת שלום

יצא לאור לרפאה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי וזוירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן איתנה, **ליום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנגי. **יוצג הגן:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלתה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גיזיל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ניט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מוחה, מסעודה בת בלה, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה ג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר. אסתר. אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי ורגונה, אברהם בן אסתר.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr